

3/2022

Zpravodaj České geologické služby

Svět geologie

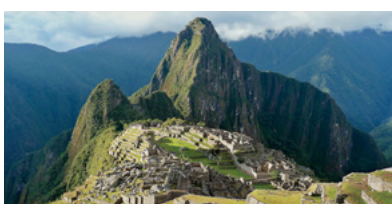
NAŠE TÉMA
Výsledky 1. inspekce
České geologické služby
do polského dolu Turów str. 3

AKTUÁLNĚ
Česká geologická služba
vybudovala naučnou stezku
a geopark v Třešti str. 9

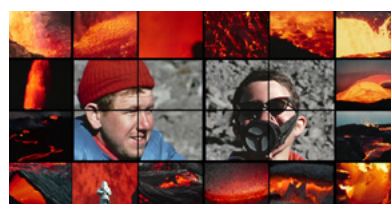
Geologický den
s Českou geologickou službou
přilákal bezmála
800 návštěvníků
str. 6

Geologické zajímavosti ČR:
Pavlovské vrchy
str. 14

Pozvánka na fotografickou
výstavu Kavkaz, Andy a Himálaj
str. 10

Česká geologická služba
je partnerem filmu Erupce lásky
str. 11

Naše téma

- 3 Výsledky 1. inspekce České geologické služby do polského dolu Turów

Aktuálně

- 4 Geologický den s Českou geologickou službou přilákal bezmála 800 návštěvníků
- 6 Česká geologická služba uspořádala krajské kolo Geologické olympiády a podílela se na kole celostátním
- 6 Uskutečnil se 2. veřejný seminář projektu recomine Sasko – Česko
- 7 100 let Karpato-balkánské asociace a její 22. kongres v Plovdivu
- 7 Společný křest knih Byla–nebyla potopa světa? a Čeští geologové ve Střední Americe se vydařil
- 8 Česká geologická služba spolupřátala Den Země

- 8 Projekt „Geological Service for Europe“ prošel úspěšně hodnocením

- 9 Česká geologická služba vybudovala naučnou stezku a geopark v Třešti

- 9 Open House Praha 2022: Česká geologická služba přivítala více než tisíc hostů

- 10 Aplikace Geotermální potenciál ČR byla nově spuštěna na webu ČGS

- 10 Česká geologická služba hostila 37. konferenci Geoscience Information Consortium

- 11 Projektový mítink projektu CO2-SPICER proběhl úspěšně

- 11 Zasedání projektu RENS potvrdilo zdárný průběh

Víte, že...?

- 4 Český rozhlas přinesl rozhovor s geologem Jiřím Jiránkem o knize Byla–nebyla potopa světa?

- 6 Česká geologická služba podpořila vznik filmu Kámen a štětec – film o geologii Jeseníků

- 7 Jiří Jiránek hovořil o knize Byla–nebyla potopa světa? v Nočním Mikrofóru

- 8 Vznikl nový národní geopark Krajina břidlice

- 9 Byly aktualizovány legendy pro naskenované mapy

- 11 Česká geologická služba je partnerem filmu Erupce lásky

Geopozvánka

- 10 Pozvánka na fotografickou výstavu Kavkaz, Andy a Himálaj

Nové mapy a knihy

- 12–13 Nabídka z vydavatelství

Geologické zajímavosti České republiky

- 13 Gobi Altaj

- 14 Pavlovské vrchy

Jsme tu pro vás

- 15 Aplikace, videa, krizová linka

Výsledky 1. inspekce České geologické služby do polského dolu Turów

Česká geologická služba (ČGS) vykonala první inspekci v polském dole Turów (PGE GiEK), a to na základě dohody mezi Českou republikou a Polskem o řešení vlivů těžební činnosti v tomto hnědouhelném dole poblíž českých hranic.

Kontrola se uskutečnila 17. května 2022 a specialisté ČGS se zaměřili na jižní stěnu dolu. Hodnoty zjištěných průtoků vzhledem k vyšším srážkovým úhrnům v období těsně před měřením lze zatím brát jako orientační, protože jde o směs srážkové, povrchové a podzemní vody. Proběhla také obhlídka jihovýchodního předpolí dolu Turów, kde na polské straně začalo hloubení čtvrtého pozorovacího vrtu do krystalinického podloží. Odvrtány byly první cca 3 m. Podle sdělení PGE GiEK bude hloubení jádrového vrtu trvat 3 týdny. Vrt bude následně vybaven čidly pro pozorování hladiny podzemní vody.

Polsko stále testuje funkčnost podzemní bariéry a provádí dodatečné injeckční práce a zatěsnění. Termín pro dokončení bariéry je 30. června 2022, kdy odstartuje její roční zkušební testování. Česká geologická služba nyní analyzuje data předaná polskou stranou Ministerstvu životního prostředí (MŽP).

V souladu s uzavřenou dohodou poskytl MŽP polský Státní geologický ústav počátkem května údaje z monitorovacích vrtů z oblasti dolu Turów za období duben 2021 až březen 2022. Hladiny podzemní vody v monitorovacích vrtech stagnují nebo klesají, s výjimkou jednoho vrtu, u nějž v tomto období stoupla hladina podzemní vody o téměř 5 metrů.

Firma PGE GiEK informovala MŽP o aktuálním stavu podzemní stěny. Kvůli identifikovaným odchylkám při testování účinnosti stěny se budou vrty tvořící stěnu v prostoru západního bialopolského zlomu ještě zahušťovat a dovtřávat až do krystalinického podloží tak, aby došlo k dotěsnění této stěny. Všechny zmíněné práce mají být hotovy ve stanoveném termínu 30. 6. 2022. Od tohoto termínu poběží roční monitoring hladin podzemní vody a hodnocení účinnosti podzemní stěny.

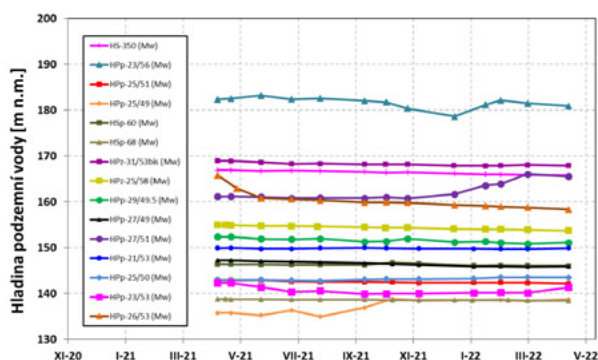
Podrobnější informace o vývoji naměřených hladin podzemní vody

Z hlediska záznamů hladin podzemní vody od roku 2015 dochází v roce 2022 ke zřetelnému zpomalení až téměř k zastavení poklesu hladin podzemní vody ve středním kolektoru Mw. Mezi dubnem 2021 až březnem 2022 došlo k výraznějším poklesům hladin podzemní vody západně od západního bialopolského zlomu (zhruba střední část podzemní stěny) na vrtech HPP-26/53 a HS-350 (pokles 2–7 m). Vrt HPP-27/51, situovaný na nátokové straně podzemní stěny ve směru proudění podzemní vody, vykazuje naopak velmi výrazný nárůst hladiny podzemní vody ve výši téměř 5 m za období duben 2021 – březen 2022. Na západním okraji podzemní stěny stále dochází k poklesu hladin podzemní vody – ve vrtu HPP-29/49,5 s poklesem 1,59 m hladiny podzemní vody. Hladina podzemní vody roste i pod podzemní stěnou, kde na vrtu HPP-25/49 je zaznamenán nečekaný nárůst hladiny podzemní vody o 2,63 m. Převážná většina ostatních vrtů vykazuje pokles hladiny podzemní vody do 1 m, viz přiložený graf.

Autoři: Renáta Kadlecová, Ondřej Nol, Zdeněk Venera

Důl Turów a podzemní voda
na webu ČGS

Víte, že...?

**Český rozhlas
přinesl
rozhovor
s geologem
Jiřím Jiránkem**

**o knize Byla–nebyla
potopa světa?**

Jiří Jiránek pracoval větší část života jako geolog ve státní geologické službě a později v diplomacii. Jako velvyslanec působil v Chile, Venezuele a malých karibských státech. Je autorem knih Čile po Chile, Výbuch nad tajgou, Kolik je Guayan?, Země jako vesmírný terč, Karibikem bez jachty – Malé Antily a s I. Bartečkem Historie Čechů a Slováků v Chile ve 20. století. Nejnovějším počinem autora je kniha Byla–nebyla potopa světa, která byla předmětem hovoru v pořadu [Plus Českého rozhlasu](#). Publikaci vydala Česká geologická služba.

Autor: Klára Froňková

Byla, nebo nebyla
potopa světa?
(rozhovor on-line)

Byla – nebyla
potopa světa
(kniha v e-shopu
ČGS)

Geologický den s Českou geologickou službou přilákal bezmála 800 návštěvníků

Česká geologická služba pozvala malé i velké návštěvníky na Geologický den. V pátek 24. a v sobotu 25. června se dvůr v sídle ředitelství ČGS zaplnil zvědavými hosty, kteří mohli na jednotlivých stanovištích poznávat geologické disciplíny a vyzkoušet si dílčí aktivity v praxi.

Zjistili například, jak se objevují a zpracovávají geologické vzorky, které pak zkoumali pod mikroskopem. Pozornost budily 3D geologické modely i flotila dronů, kdy mnozí neváhali vyzkoušet si jejich řízení. Někteří se nezalekli ani ovládání vrtné soupravy pro průzkumné vrty.

Mezi dětmi byl tradičně velký zájem o rýžování zlata, obzvláště když si nalezenou zlatinku mohly odnést s sebou domů, výroba šperků z minerálů a hornin pak zaujala všechny věkové kategorie.

Množství návštěvníků upoutala geotermální energie a její využití, nebo ukázka devonského útesu i virtuální realita znázorňující živočichy v devonském moři. Vidět mohli, jak se chová voda v krajině s různým podložím, měli možnost prozkoumat strukturu hornin prostřednictvím mikrofotografií. Zkusili si práci s termokamerou i tvorbu geologické mapy. A kromě těchto delikátních aktivit se velkému zájmu těšila i práce pro geology příznačná – rozbíjení hornin geologickým kladivem! Mnohým byl odměnou nález ukryté zkameněliny.

Podívejte se na fotogalerii z události – zachycuje radost a nadšení hostů, ale i specialistů z České geologické služby, kteří Geologický den připravili.

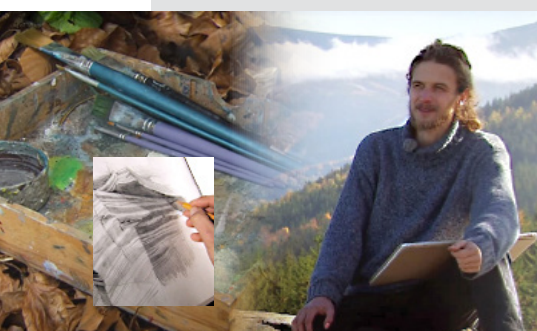

*Děkujeme
za návštěvu!*

Víte, že...?

Česká geologická služba podpořila vznik filmu Kámen a štětec – film o geologii Jeseníků

Na vzniku dokumentárního filmu o geologii Jeseníků *Kámen a štětec* se podílela i Česká geologická služba. Zachycuje putování krajinou s malířem Adamem Kašparem, kterého fascinuje kámen a geologie. Kromě krosny a fotoaparátu si Adam Kašpar nese skládací malířský stojan, sadu štětců a zásobu barev. Adam říká, že geologové mají zvláštní dar, milion let pro ně není žádné stáří, cítí, že světadíly a hory se pohybují. Jeho obrazy umožňují tento fenomén pochopit. Dokument vznikl za finanční podpory České geologické služby a Olomouckého kraje.

Autor: Josef Večeřa

Kámen a štětec – film o geologii Jeseníků

Česká geologická služba uspořádala krajské kolo Geologické olympiády a podílela se na kole celostátním

V pondělí 4. dubna se v České geologické službě uskutečnilo krajské kolo *Geologické olympiády* pro hl. m. Prahu. Soutěžící zvládli nejen teoretický test a poznávačku geologických vzorků, ale bylo pro ně připraveno také zajímavé povídání specialistů ČGS nebo třeba virtuální realita přibližující život v prvohorním moři. Všem účastníkům gratulujeme, že se zvládli proboujet až do krajského kola, a vítězům samozřejmě blahopřejeme! Vítězi se stali Alex Strnad, Tobiáš Klofáč, Šimon Hájek (věková kategorie A) a Marek Pavlica, Karel Špaček, Klára Slavická (věková kategorie B). Hlavním pořadatelem kola ústředního byla Technická univerzita ve spolupráci se Severočeským muzeem v Liberci. Konalo se ve dnech 5.–8. května v malebné krajině Českého ráje v kempu Sedmihorky. Vícedenní setkání se neslo v duchu navazování kontaktů mladých geologů z celé republiky a s důrazem na osvojování praktických dovedností z různých geologických disciplín v terénu. Vítězi se stali Alex Strnad, Šárka Litvínová, Milan Alex Vévoda (věková kategorie A) a Karel Špaček, Jakub Mertlík a Štěpán Varhaník (věková kategorie B). Vítězům srdečně gratulujeme.

Autor: Klára Froňková

Uskutečnil se 2. veřejný seminář projektu recomine Sasko – Česko

Ve čtvrtek 7. 4. 2022 se ve Freibergu uskutečnil 2. veřejný seminář projektu recomine Sasko – Česko na téma „Surovinový potenciál v těžebních odpadech a produktech jejich dekontaminace“. Projekt je financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj, z Programu spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2014–2020. Hostitelem semináře byl Německý institut pro paliva (DBI)/SAXONIA. Pořadatelé semináře byly Wirtschaftsförderung Erzgebirge GmbH, Helmholtz Institut Freiberg für Ressourcentechnologie a Česká geologická služba. Z ČGS se zúčastnilo 5 pracovníků. V rámci přednášek byl přednesen referát Rambousek – Štrupl: Možnosti využití registru úložných míst důlních odpadů ČR pro surovinový potenciál a revitalizaci území. Během diskusních bloků byly navázány kontakty s dalšími saskými institucemi a firmami a vymezena možná témata spolupráce v oblasti Krušných hor se zaměřením na komplexní využití odpadů z těžby, vyhodnocení revitalizace úložných míst po těžbě rud, techniky monitoringu opuštěných úložných míst atd.

Autor: Štěpánka Mrázová

100 let Karpato-balkánské asociace a její 22. kongres v Plovdivu

Letos uběhne 100 let od založení mezinárodní geologické asociace podporující geologický výzkum a spolupráci geologů všech disciplín v prostoru Karpat a Balkánu. Asociace vznikla na 13. zasedání Mezinárodního geologického kongresu v Bruselu v roce 1922 z osobní iniciativy R. Kettnera (ČSR), J. Nowaka (Polsko), G. Munteanu Murgociho (Rumunsko) a V. Petkovice (Jugoslávie). Během své dlouhé historie se asociace podílela na vydávání geologických map, monografií, na sjednocení terminologie a nomenklatury v geologii aj. Pravidelně organizuje kongresy, které jsou vždy událostí a výměna informací a zkušeností inspiruje k dalším směrům výzkumu a spolupráci. Oficiálními periodiky asociace jsou *Geologica Carpathica* (Q2) a *Geologica Balcanica*. [Kongres](#), který proběhne 7.–11. 9. 2022 v Plovdivu (BG), má vedle připomínky výročí i bohatý odborný program v 18 sekcích, pokrývajících všechny aspekty geologie jako sedimentární geologii, magmatismus, tektoniku, hydrogeologii, geohazardy, zdroje energie a mnoho dalších.

Autor: Miroslav Bubík

Webová stránka
kongresu

Společný křest knih *Byla–nebyla potopa světa?* a *Čeští geologové ve Střední Americe* se vydařil

Česká geologická služba uspořádala 21. 4. 2022 společný křest knih *Byla–nebyla potopa světa?* Jiřího Jiráneka a *Čeští geologové ve Střední Americe* Petra Hradeckého a kol. Kmotry knih byli prof. Ing. Jaroslav Klokočník, DrSc., a Mgr. Milan Jakobec, který knihy do života doprovodil také tóny své kytary a zpěvem. Fotogalerii z akce si můžete prohlédnout na přiloženém odkaze.

Autor: Klára Froňková

Víte, že...?

Jiří Jiránek hovořil o knize *Byla–nebyla potopa světa?* v Nočním Mikrofonu

Geolog Jiří Jiránek byl 18. května hostem pořadu Českého rozhlasu [Noční Mikrofonum](#). Posluchačům představil svoji nejnovější knihu [Byla–nebyla potopa světa?](#) i obsahy předešlých knih. Vysvětlil také, proč je geologie důležitá pro každodenní život a jak složité je objevit ložiska ropy a plynu. Jiří Jiránek pracoval větší část života jako geolog ve státní geologické službě a později v diplomacii. Jako velvyslanec působil v Chile, Venezuele a malých karibských státech. Je autorem knih *Čile po Chile*, *Výbuch nad tajgou*, *Kolik je Guayan?*, *Země jako vesmírný terč*, *Karibikem bez jachty – Malé Antily a s I. Bartečkem Historie Čechů a Slováků v Chile ve 20. století*. Záznam [rozhovoru](#) moderátora Ondřeje Kepky s Jiřím Jiránekem si můžete poslechnout na přiloženém odkaze.

Autor: Klára Froňková

Je složité objevit
ložiska ropy a plynu?
Odpovídá Jiří Jiránek,
geolog, cestovatel
a diplomat –
rozhovor on-line

Víte, že...?

Vznikl nový národní geopark *Krajina břidlice*

Rada národních geoparků České republiky na svém jarním zasedání v dubnu letošního roku v Broumově plným počtem hlasů doporučila ministry životního prostředí udělení statutu „národní geopark“ oblasti zvané *Krajina břidlice*. Získání certifikátu národní geopark *Krajina břidlice* je završením mnohaletých aktivit obcí, neziskových organizací i fyzických osob na části území pohoří Nízký Jeseník. Jedinečnost Krajiny břidlice spočívá v pohornické krajině, která vznikala těžbou břidlice po dobu několika staletí. V místech břidlicového hornictví lidé zanechali jedinečný otisk – třípytlivé odvaly břidlic, ruiny hornických staveb v okolí jámových a stěnových lomů i desítky starých dolů na břidlici. Podzemí ukrývá dlouhé klenuté chodby vyskládané z břidlic, malé i nepředstavitelně velké dobývací komory i kilometry vyražených štol.

Autor: Markéta Vajskebrová

Národní geopark
Krajina břidlice

Česká geologická služba spolupřádala Den Země

Česká geologická služba byla 22. dubna jedním z partnerů městské části Praha 21 při pořádání Dne Země. Bohatý program pro bezmála 600 návštěvníků sestával z nabídky různorodých informačních stánků. Česká geologická služba referovala o přínosu instituce pro společnost a připravila workshop zaměřený na výrobu šperků z polodrahokamů, další organizace seznamovaly návštěvníky například s ekologickým chovem včel, s životem dravých ptáků i zvířat chovaných v zoo, s ekologickým zahrádkářstvím nebo s životními cykly a potřebami lesní kultury. Program doplnila přednáška Dana Bárty o vztazích s výstavou jejich fotografií.

Autor: Klára Froňková

Projekt „Geological Service for Europe“ prošel úspěšně hodnocením Evropské komise

Návrh projektu „Geological Service for Europe“, předložený do loňské výzvy programu Horizont Evropa, prošel úspěšně hodnocením Evropské komise a vstoupil do fáze přípravy grantové smlouvy. Příprava projektu je koordinována asociací evropských geologických služeb EuroGeoSurveys a Česká geologická služba se bude na realizaci projektu podílet v rámci konsorcia 50 partnerů. Cílem projektu je vytvoření stálé sítě spolupracujících organizací národních geologických služeb, která umožní poskytování nejnovějších vědeckých poznatků a odborných znalostí shromážděných na úrovni EU pro potřeby evropských občanů, institucí i podniků. Specifické cíle projektu zahrnují vývoj řady celoevropských harmonizovaných datových a informačních služeb především v oblasti primárních surovin se zaměřením na kritické suroviny pro skladování energie a výrobu energie, geotermálních zdrojů energie a podpovrchových skladovacích kapacit pro udržitelné nosiče energie a sekvestraci CO₂, dynamiky a kvality podzemní vody a základních geologických informací, dále vývoj infrastruktury navazující na již existující EGD (European Geological Data Infrastructure), která bude poskytovat přístup k datovým a informačním službám vyvinutým v rámci projektu i mimo něj, a rovněž posílení sítě národních a regionálních geologických služeb za účelem poskytování geologických znalostí a služeb na celoevropské úrovni a zajištění trvalé udržitelnosti této sítě i po skončení projektu.

Autor: Ivana Svojtková

Česká geologická služba vybudovala naučnou stezku a geopark v Třešti

V úterý 10. května 2022 proběhlo slavnostní otevření Konferenčního centra Akademie věd ČR – Zámku Třešť po bezmála tříleté nákladné rekonstrukci. Při této příležitosti se konala vernisáž stálé geologické expozice v zámecském parku s názvem *Krajem Renesance proti proudu času*, na jejímž sestavení se významně podíleli pracovníci České geologické služby Kryštof Verner, Karel Martínek, Barbora Dudíková a David Buriánek.

Slavnostní otevření komplexu zahájila svým projevem předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová, za Českou geologickou službu promluvil ředitel Zdeněk Venera a za autory geoparku Kryštof Verner. Po slavnostních projevech následovala prohlídka zrekonstruovaných zámeckých interiérů a komentovaná prohlídka geologické expozice.

Geopark nabízí unikátní horninové exponáty ze všech regionálněgeologických celků Českého masivu a postery přibližující geologický vývoj Země i ucelenou geologickou historii Českého masivu, a to se zvláštním zřetelem k Regionu Renesance. Expozice také připomíná sedm významných osobností, které svou práci v geologii přispěly k poznání horninového podloží České republiky. Průvodcem po celém geoparku bude nově vydaná publikace *Geologickou historií proti proudu času*.

Autor: Klára Froňková

Víte, že...?

Byly aktualizovány legendy pro naskenované mapy

V mapových aplikacích ČGS jsou nově k dispozici kvalitnější verze legend k naskenovaným hydrogeologickým mapám v měřítku 1 : 200 000 a 1 : 50 000 a ke geologickým mapám v měřítku 1 : 50 000. Skeny těchto map jsou dostupné například z aplikací [Hydrogeologické rajony](#) a [Geovědní mapy 1 : 50 000](#).

Autoři: Martin Paleček,
Lucie Kondrová

Hydrogeologické
rajony

Geovědní mapy
1 : 50 000

Open House Praha 2022: Česká geologická služba přivítala více než tisíc hostů

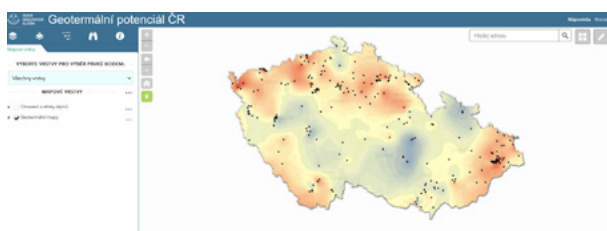
Česká geologická služba se zapojila do pořádání festivalu [Open House Praha 2022](#), který se uskutečnil v týdnu od 16. května. V rámci osmého ročníku festivalu bylo zdarma zpřístupněno 101 budov na celém území hlavního města a pro návštěvníky byl připraven bohatý doprovodný program – přednášky, diskuze a speciální komentované procházky. Českou geologickou službu navštívilo v sobotu a v neděli více než tisíc hostů. Největší pozornost zaslouženě poutala bohatě zdobená kaple sv. Rafaela, kde navíc figurovala fotografická výstava dokumentující historii budovy, původního Klarova ústavu slepců. Prohlídka pokračovala do foyer s paleontologickou výstavou a na dvůr, kde u apsidy kaple stojí barokní sousoší knížete Václava s andělem.

Autor: Klára Froňková

Aplikace Geotermální potenciál ČR byla nově spuštěna na webu ČGS

Tým vědců z České geologické služby, Geofyzikálního ústavu AV ČR a Komory obnovitelných zdrojů energie ČR dokončil rozsáhlou analýzu potenciálu geotermální energie ve středních a velkých hloubkách na našem území. Na základě zjištěných údajů vznikly mapy geotermálního potenciálu a následně unikátní [webová aplikace](#), která znázorňuje geotermální potenciál celé republiky i případné omezující okolnosti jednotlivých míst. Samosprávy i investoři tak mají cenný nástroj pro určení oblastí, které jsou pro využití geotermální energie vhodné. Její čerpání znamená zajištění tepelné energie téměř bez emisí skleníkových plynů.

Petr Dědeček z Geofyzikálního ústavu AV ČR představil aplikaci i její účel ve [Studiu 6](#) v České televizi (v čase 1:22–1:30).

Aplikace Geotermální potenciál ČR

Studio 6, ČT – rozhovor s Petrem Dědečkem z Geofyzikálního ústavu AV ČR (1:22–1:30)

Geopozvánka

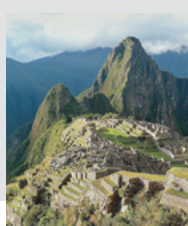
Pozvánka na fotografickou výstavu *Kavkaz, Andy a Himálaj*

Česká geologická služba srdečně zve na výstavu fotografií Jana Novotného *Kavkaz, Andy a Himálaj*, která potrvá až do konce září v Geologickém knihkupectví (Klárov 3, Praha 1).

Galerii ojedinělých fotografií si můžete s laskavým svolením autora prohlédnout také ve [Fotoarchivu ČGS](#).

Kavkaz, Andy a Himálaj – fotogalerie

Česká geologická služba hostila 37. konferenci Geoscience Information Consortium

Ve dnech 30. 5. až 2. 6. 2022 organizovala Česká geologická služba 37. konferenci Geoscience Information Consortium (GIC). Probíhala hybridní formou – v krásném prostředí zámku Berchtold nedaleko Prahy se osobně zúčastnilo 16 účastníků ze 13 zemí a 2 kontinentů, virtuálně pomocí technologie WebEx se připojilo 33 účastníků z 23 zemí a 6 kontinentů. Členy konsorcia jsou pracovníci národních geologických služeb z celého světa se znalostí historie, využívání a strategie dalšího rozvoje geovědních informačních systémů. Konference představuje důležité fórum, kde probíhá otevřená diskuze o problémech a výzvách digitální éry v geovědách a nabízí možnost ukázat vlastní přístup a informovat o zkušenostech s praktickým využitím nových technologií v tomto sektoru. Výsledky jednání jsou jak konkrétní návrhy další přeshraniční spolupráce, tak začlenění ČGS do připravovaných tematických odborných pracovních skupin, ale i možnost porovnání informačního systému ČGS s podobnými systémy ve světě a náhled na výsledky testování, případně i implementace nejnovějších trendů a technologií v jiných organizacích. Využívání nejmodernějších technologií v hostitelské organizaci prezentovali v úvodní části konference přední odborníci z ČGS – Zdeněk Venera, Jan Franěk, Jan Jelének, Jan Holeček a Vladislav Rappich. Tým informatiky ČGS dokázal zajistit bezchybně fungující technické podmínky pro videokonferenci, skvělé organizační zajištění a velmi příjemné přátelské a pohodové prostředí pro účastníky – poděkování si zaslouží Pavla Kramolišová, Richard Binko, Martina Fiferňová a Patrik Fiferňa. Mimořádně zajímavá byla i exkurze po pražských geologických a kulturních památkách, s odbornou erudicí i vtípem vedená Petrem Budilem.

Autor: Dana Čápková

Projektový mítink projektu CO2-SPICER proběhl úspěšně

V pořadí třetí projektový mítink projektu [CO2-SPICER](#), na kterém se podílí Česká geologická služba, se uskutečnil 23.–25. 5. v norském Bergenu. Zástupci všech spolupracujících organizací absolvovali sérii workshopů a následně prezentovali průběžné výsledky a posun činností v rámci jednotlivých pracovních balíčků. Výsledná diskuze potvrdila zdárný průběh dosavadních prací. V závěru mítinku účastníci v místním muzeu zhlédli probíhající výstavu, která je věnována problematice ukládání oxidu uhličitého.

Autor: Patrik Fiferina

Zasedání projektu RENS potvrdilo zdárný průběh

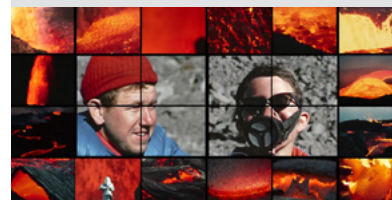
V České geologické službě se dne 9. 6. 2022 uskutečnilo další zasedání Výkonné rady a klíčových řešitelů projektu [RENS – Horninové prostředí a nerostné suroviny](#) (SS02030023). Jednání byli přítomni také odborní garanti – zástupci Ministerstva životního prostředí. Klíčovým bodem zasedání byla prezentace vývoje prací v rámci jednotlivých výzkumných témat, kterými jsou Nerostné suroviny, Podzemní vody v systému krasových území, Rizikové geofaktory – sesuvy a Poddolování. Ze závěrů jednání vyplynulo, že projekt se vyvíjí úspěšně. Hlavními cíli projektu jsou výzkum, sledování a vyhodnocování stavu horninového prostředí, přírodních zdrojů, geologických rizik a geologických informací v celé ČR a poskytování nových poznatků nejen státní správě, ale také odborné i laické veřejnosti. Na řešení projektu se kromě České geologické služby podílejí další tři partneři – Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR, v. v. i. a organizace GET s. r. o. Projekt je financován Technologickou agenturou ČR v rámci Programu Prostředí pro život.

Autor: Klára Froňková

Víte, že...?

Česká geologická služba je partnerem filmu [Erupce lásky](#)

Česká geologická služba je partnerem filmu [Erupce lásky](#). Americká režisérka Sara Dosa zachytila příběh francouzského manželského páru Mauriceho a Katii Krafftových, kteří se svými objevy zapsali do historie vulkanologie. Snímek přesahuje žánr přírodopisného dokumentu a zachycuje i nevšední partnerský vztah vědců, kteří svůj profesní i soukromý život zasvětili výzkumu a filmovému dokumentování vulkánů. Film [Erupce lásky](#) je možno zhlédnout v českých kinech od 14. července.

O filmu
[Erupce lásky](#)

Kamenosochařská výzdoba pražských staveb dvacátého století
Václav Rybářik

Kniha shrnuje známé i dosud neznámé informace o sochařské výdobě staveb z 20. století v Pražské památkové rezervaci i jejím bezprostředním okolí. Všimá si výzdoby nejen na průčelích těchto staveb, ale i v jejich veřejnosti přístupných interiérech, a také novodobých kamenných kopií starších, převážně barokních děl. Hlavní pozornost věnuje dílům z přírodního kamene, ale vedle toho i dílům z různých druhů kamene umělého. Kromě umístění, názvu, jmen autorů a doby vzniku jednotlivých děl uvádí i druh kamene, z jakého byly reprodukovány, a kým. Přináší informace o zhruba 150 stavbách s výdobou, na které se podílelo na 170 sochařů, kamenosochařů a restaurátorů. Kniha má 108 stran včetně 62 obrázků a rejstříku autorů a staveb. Jako první podává souhrn znalostí o sochařské výdobě pražských staveb z 20. století.

350 Kč

Zprávy o geologických výzkumech, ročník 54/ 2/ 2021
Editor: Tamara Sidorinová

Zprávy o geologických výzkumech seznamují širokou veřejnost s aktuálními poznatky z pestré škály geologických oborů. Čtenáři zde naleznou výsledky výzkumů univerzitních a akademických pracovišť, státních institucí i soukromých společností. Příspěvky jsou přehledně členěny do jednotlivých tematických bloků – regionální geologie, stratigrafie, kvartér, inženýrská geologie, paleontologie, mineralogie, petrologie, geochemie, hydrogeologie, nerostné suroviny, geofyzika, informatika a výzkumy v zahraničí. Uveřejněné články se vyznačují vysokou odborností, která je garantována recenzním řízením. Celobarevná publikace s anglickými abstrakty je zařazena do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik, schváleného Radou vlády pro výzkum, vývoj a inovace. Poradní sbor CSAB (Content Selection and Advisory Board) doporučil tento titul zařadit do Scopusu, za jehož obsah odpovídá Elsevier B.V.

260 Kč

Geologickou historií proti proudu času
K. Verner, K. Martínek,
B. Dudíková, D. Buriánek,
D. Schiller

Horniny odrážejí složitou cestu geologického vývoje naší planety Země. Tato publikace odkrývá hlavní momenty geologického vývoje střední Evropy. Texty jsou v českém, anglickém a německém jazyce.

250 Kč

S geologem po Česku
Zdeněk Kukal

Kniha nestora české geologie Zdeňka Kukala (1932–2021) čtenářům populární a vtipnou formou přibližuje geologii České republiky od geologické stavby našeho území přes geologické procesy či tuzemské nerosty a horniny až po nejvýznamnější české geology. Druhé, aktualizované vydání je navíc doplněno o QR kódy odkazující na zdařilé 3D animace a naučné filmy, které volně souvisejí s pojednávány tématy.

450 Kč

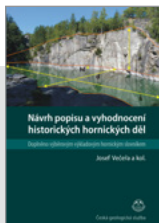
Geologické knihkupectví ČGS

Klárov 3, 118 21 Praha 1

Otevírací doba: Úterý – pátek 10.00–12.00 a 12.30–15.30

E-shop: <https://obchod.geology.cz>, e-mail: obchod@geology.cz, Tel.: +420 257 089 427

Návrh popisu a vyhodnocení historických hornických děl

Doplňeno výběrovým
výkladovým hornickým
slovníkem

Josef Večeřa a kol.

Kniha je určena nejen odborníkům, ale i široké veřejnosti, kterou zajímá naše tisíciletá historie využívání nerostného bohatství. Měla by sloužit jako pomůcka při dokumentaci a hodnocení hornických děl, zvláště jejich povrchových projevů, v procesu jejich odborného vyhodnocování a případné památkové ochrany. Navrhované členění hornických děl a jejich základních parametrů, využitelných při popisu, má za cíl sjednotit roztržštěnou terminologii a ulehčit tak mezioborovou komunikaci. Tomu by měl pomoci i obsáhlý výběrový výkladový slovník, který tvoří jednu z příloh. Navržené postupy dokumentace a hodnocení dat, v nichž se uplatňuje hierarchický přístup vycházející z míry poznání, by měly umožnit získat srovnatelné charakteristiky jednotlivých hornických areálů a snadněji tak odhalit obecné a specifické zákonitosti.

590 Kč

Gobi Altaj

V jihovýchodním Gobi Altaji leží ve svrchně devonských flyšových sedimentech až několik set metrů mocná tělesa deskovitých vápenců. V nich se střídají mocnější světle šedé, čisté a méně kompetentní (pevnější) polohy se silicifikovanými pestrobarevnými vrstvami. Ty jsou výrazně kompetentnější a tento rozdíl v reologii je ideálním prostředím pro vznik vrás, jakmile dojde k deformaci hornin. Jejich krása vynikne především díky barevným kontrastům v podvečerním slunci, ale i selektivnímu zvětrávání.

Autor: Pavel Hanžl

Foto: Pavel Hanžl, ČGS

Pavlovské vrchy

Pavlovské vrchy tvoří dominantu jižní Moravy díky pestré geologické stavbě, která vznikla při nasouvání karpatských flyšových příkrovů na Český masiv během miocenních fází alpinského vrásnění. K sobě se tak asi před 20 milióny let dostaly odolné jurské vápence a snadno zvětrávající svrchně křídové až paleogenní klastické sedimenty. Díky tektonickému porušení, mořské erozi v neogénu a kvartérnímu zvětrávání vznikl reliéf s vápencovými bradly vysoko vystupujícími nad okolní krajinu. K vývoji skalních útvarů na západním okraji Obory a Tabulové hory přispívají i svahové pohyby. Bloky vápenců, oddělené od skalního masivu staršími puklinami a zlomy, zde pomalu sjíždějí na podložních měkkých sedimentech do údolí. K současnému vzhledu Pálavy nedílně přispěl i člověk: ať už stavbou viničních teras, nebo těžbou vápence jako nenahraditelné stavební suroviny. Lom na Janičově vrchu u Mikulova skončil těžbu teprve v roce 2004, ale dnes už je vyhledávanou rekreační lokalitou. Na Turoldu byly zase odkryty unikátní geologické profily i krasové jevy. Těžba zde byla ukončena již za první republiky a stepní květena tak měla čas se vrátit nejen na zbytky skal kolem lomu, ale i na haldy po těžbě.

Autor: Pavel Hanžl

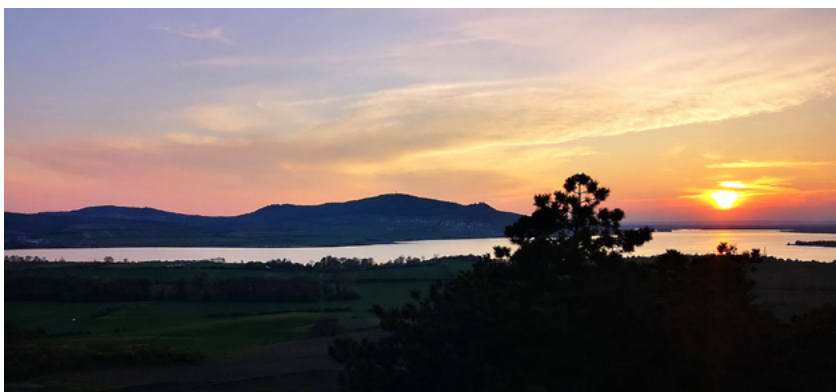

Foto: Pavel Hanžl, ČGS

Mapové aplikace

Mapové aplikace nabízejí širokou škálu geovědních dat a informací, které ČGS dlouhodobě vytváří a spravuje v souladu s výkonem státní geologické služby. Jedná se zejména o primární mapové podklady, aplikovaná data a informace o geologické prozkoumanosti území ČR. mapy.geology.cz

Nabídka dálkového přístupu k digitalizovaným archivním dokumentům

Nově jsou všechny digitalizované archivní dokumenty on-line přístupné pro registrované badatele z řad veřejnosti za paušální roční poplatek (1 000 Kč). Aktuálně je dostupných více než 48 000 závěrečných [zpráv a posudků uložených v Geofondu](#). Bližší informace o registraci a podmínkách zpřístupnění jsou uvedeny na webové stránce [Digitální archivy](#) (viz příložený QR kód). www.geology.cz/extranet/sluzby/archivy/digitalni-archivy

Geologická olympiáda 2022

Další ročník Geologické olympiády je v běhu! Výherci jednotlivých kol a všechny další potřebné informace jsou uveřejněny na webu Geologické olympiády. Web GO: <https://www.geologicka-olympiada.cz>

Rozcestník webových aplikací ČGS

Informace o výsledcích geologických prací a výzkumné činnosti ukládá Česká geologická služba do specializovaných databází, které uchovává v centrálním datovém skladu. Tato data jsou veřejnosti zpřístupněna prostřednictvím webových aplikací. aplikace.geology.cz

Krizová linka pro havarijní sesuvy a skalní řícení +420 234 742 222

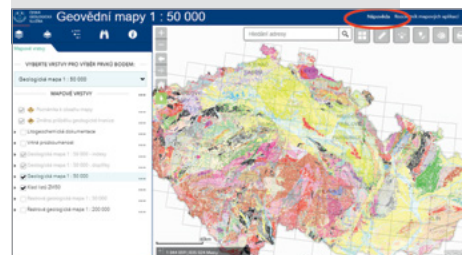
Linka slouží výhradně k ohlašování krizových havarijních situací v souvislosti se sesuvy a skalním řícením. Po zaznění signálu je třeba uvést své jméno, telefonický kontakt a popsat, co se stalo a kde. Pracovníci linky pak volajícího sami zkontaktují.

Registr svahových nestabilit

Česká geologická služba systematicky detailně mapuje, dokumentuje a digitálně zpracovává data o svahových nestabilitách v celé České republice. Web poskytuje aktuální a odborné údaje o nebezpečí porušení stability svahů. geology.cz/svahovenestability

Krátká videa s návody, jak naplno využívat mapové aplikace ČGS

Potřebujete nalézt v libovolné mapové aplikaci ČGS konkrétní parcelu katastru nemovitostí? Chcete umět vytvořit odkaz na mapu se zajímavým detailem a ten poslat kolegovi nebo známému? Rádi byste si vytvořili tiskový výstup výřezu mapy, který si můžete uložit například do PDF? Nebo chcete umět rozšířit obsah mapy o další vrstvy či mapové služby? Tato i mnohá další [videa](#), která názorně ukazují práci s jednotlivými nástroji mapové aplikace, naleznete v nápovědě každé mapové aplikace nebo na odkaze v příloženém QR kódu.

Oznámení důlního díla

Aplikace je určena k oznamování starých důlních děl nebo jejich projevů na povrch. app.geology.cz/dud_ozn

**ČESKÁ
GEOLOGICKÁ
SLUŽBA**

Svět geologie 3/2022, zpravodaj České geologické služby (čtvrtletník)
© Vydala: Česká geologická služba, Klárov 3, Praha 1, IČO: 00025798, dne: 14. 7. 2022
MK ČR E 24365

Ke stažení: <http://www.geology.cz/extranet/popularizace/cgs-v-mediich>

Kontakt: svet-geologie@geology.cz, www.geology.cz

Fotografie na obálce: Kamila Motýčková a Jiří Šír.

Fotografie: z archivu ČGS, není-li uvedeno jinak.